

ВІДГУК

офіційного опонента доктора юридичних наук, професора Оксіня Віталія Юрійовича на дисертаційне дослідження Рудяка Івана Сергійовича на тему «Засади антикризового публічного адміністрування в Україні», поданого до захисту у спеціалізовану вчену раду Науково-дослідного інституту публічного права на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

1. Актуальність теми дисертаційної роботи

Як слушно зазначає здобувач, положення Стратегії реформування державного управління України на 2022-2025 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 року № 831-р, акцентують увагу на необхідності вирішення проблеми забезпечення сталого розвитку держави, що є неможливим допоки актуальним є: «1) створення професійної, результативної, ефективної та підзвітної системи центральних органів виконавчої влади; 2) зниження адміністративного навантаження на суб'єктів господарювання, покращення якості надання адміністративних послуг, забезпечення законності та передбачуваності адміністративних дій; 3) підвищення рівня довіри громадян та бізнесу до держави». У цьому контексті антикризове публічне адміністрування набуває ключового значення, адже спрямовується на подолання викликів, що зумовлюють дефективність сучасного державного управління, яке тільки набуває обрисів належного публічного адміністрування в Україні.

Причому тематика аналізу змісту та сутності публічного адміністрування є однією з центральних у межах розкриття вітчизняними вченими особливостей врегулювання певного кола суспільних відносин та функціонування окремих публічно-правових явищ. Однак варто зауважити, що майже кожен вчений висвітлює індивідуальні погляди, без поглибленого розгляду істинних та комплексних детермінант ілюзивної стійкості публічного адміністрування в Україні та зосереджуючи увагу на конкретному питанні. Відповідно, досліджувана

проблематика немає предметної об'єктивізації у межах науки адміністративного права.

Таким чином, проблематика визначення юридичної природи антикризового публічного адміністрування у спосіб ідентифікації його концептуального базису, нормативної основи, соціальної значимості задля розширення наукових знань про його унікальну роль в процедурах управління суспільно важливими процесами та при вирішенні актуальних проблем публічного значення в Україні є значимою в контексті розвитку адміністративно-правових знань.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність

У дисертаційному дослідженні сформульовано наукові положення, висновки та рекомендації, які мають належне обґрунтування, що чітко відображено в роботі. Автором продемонстровано високий рівень знань, уміння систематизувати та критично аналізувати наукові підходи до вирішення ключових питань належного здійснення публічного адміністрування в Україні. Дисертація містить теоретично обґрунтовані висновки та пропозиції щодо вдосконалення чинного нормативно-правового забезпечення зазначеної проблематики, що підтверджує наукову новизну та практичну значущість отриманих результатів.

Дисертація містить чимало наукових положень, висновків та рекомендацій, які мають важливе загальнонаціональне значення, що полягає у можливості застосування таких положень, висновків та рекомендацій у науково-дослідній сфері, практичній діяльності та освітньому процесі. На користь вказаного свідчать, зокрема, й два акти впровадження результатів дисертації, які додані до дисертації.

3. Наукова новизна одержаних результатів, їх теоретична і практична значущість

Дисертація містить достатньо наукових положень, висновків та рекомендацій, які характеризуються високим ступенем наукової новизни. Власне, аналіз наукових положень, висновків та рекомендацій, наведених у дисертації, свідчить, що автором

дисертації було послідовно та логічно вирішено кожне з завдань, поставлених у роботі, досягнуто мету дослідження.

Так автором досить влучно схарактеризовано інститут публічного адміністрування в Україні через призму псевдостійкості, адже: 1) нормативної фіксації означений інститут так і не здобув, а подальший його розвиток об'єктивується реформуванням інститутів публічної та державної служби, оптимізацією точкових аспектів діяльності органів виконавчої влади та окремо – органів місцевого самоврядування; 2) довіра громадян до виконавчих органів та органів місцевого самоврядування залишається на низькому рівні, і стабільного підвищення цього індикатора поки не спостерігається; 3) рівень життя громадян України є вкрай низьким та відсутньою є відчутна динаміка до його покращення; 4) доведеною є не відповідність діяльності публічних адміністрацій Принципам публічного адміністрування Програми SIGMA.

Автор удосконалив змістову визначеність категорії «публічна адміністрація» в контексті необхідності розширення нормативного дискурсу розкриття її юридичної природи, яка нині фокусується на здійсненні виключно адміністративних функцій суб'єктів владних повноважень (надання адміністративних послуг, проведення інспекційної діяльності та вирішення інших індивідуальних справ) без врахування важливості реалізації завдань стратегічно-планового та організаційного характеру.

Заслуговують підтримки й обґрунтування автора щодо необхідності розробки та реалізації Концепції становлення антикризового публічного адміністрування в Україні, Стратегії реалізації антикризового публічного адміністрування в Україні на визначений період, а також плану заходів, необхідних для виконання її положень.

Влучним також є висновок автора про те, що вирішення основних проблем, які перешкоджають ефективній реалізації механізмів антикризового публічного адміністрування в Україні повинно здійснюватись на нормативно-регуляторному та організаційно-управлінському рівнях. У випадку, якщо суб'єкти публічного управління знехтують необхідністю формування та реалізації державної політики у сфері запобігання і подолання кризових ситуацій, щонайменше необхідно

впровадити такі оптимізаційні практики як: 1) зміцнити превентивний компонент публічного адміністрування, запровадивши процедури: а) стратегічного планування на локальному, центральному та державному рівнях, положення яких мають формуватись на основі пріоритету потреб локального рівня; б) оцінки наслідків від прийняття управлінських рішень; 2) започаткувати механізми виходу із бюджетної кризи шляхом посилення процедур моніторингу та аудиту використання державних коштів, ефективного управління державним боргом, зміцнення антикорупційної спроможності держави та системи публічних закупівель; 3) забезпечити конкурентоспроможний рівень заробітної плати публічних службовців у кореляції з ефективним використанням коштів державного бюджету; 4) забезпечити роботу допоміжної структури, що сприятиме процесу ухвалення стратегічних рішень урядом, відповідатиме за міжміністерську координацію; 5) посилити вимоги до проведення оцінки проектів нормативно-правових актів; 6) встановити механізми контролю за якістю виконання обов'язків керівництва публічних адміністрацій; 7) підсилити роль місцевих органів влади у формуванні загальнонаціональних стратегій розвитку сфери державного будівництва та забезпечити врахування місцевих потреб при прийнятті рішень на державному рівні.

У дисертації міститься значна кількість й інших наукових положень, висновків та рекомендацій, які характеризуються високим ступенем наукової новизни.

4. Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методології наукової діяльності

Здобувач продемонстрував високий рівень виконання поставленого наукового завдання, що виражається у вмінні підбирати й адаптувати методи дослідження відповідно до завдань, які вирішуються. У роботі застосовано комплекс наукових методів, які спряли формулюванню оригінальних рішень, що забезпечують розвиток теоретичних положень і практичних рекомендацій.

Загалом рівень виконання поставленого наукового завдання є високим, здобувач повністю оволодів методологією наукової діяльності, що дозволило отримати обґрунтовані та практично значущі результати дослідження.

5. Повнота викладу наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації, в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, дотримання академічної доброчесності

Дисертаційне дослідження є завершеною та самостійно виконаною науковою працею, яка відповідає всім вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії як за змістовими, так і за формальними критеріями.

Автором опубліковано 7 наукових праць, серед яких 4 статті у фахових виданнях, визнаних МОН України як такі, що відповідають юридичній спеціалізації, а також 3 тези доповідей, представлених на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Аналіз кількісних і якісних характеристик опублікованих наукових праць свідчить про їх відповідність вимогам, визначеним Наказом МОН України від 23 вересня 2019 року № 1220 «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук».

Отже, наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані у дисертації, повною мірою викладені у наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації.

Проведений аналіз тексту дисертації дає підстави зробити висновок, що робота виконана з дотриманням чинного законодавства щодо захисту авторських прав. У тексті забезпечено коректність посилань на використані джерела, дані та відомості, використано достовірні результати наукових досліджень. У роботі не виявлено фактів академічного плагіату, фальсифікації чи фабрикації даних. Дисертація виконана з дотримання вимог академічної доброчесності.

6. Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертаційної роботи

Як і будь-яка наукова робота, дисертація здобувача є підставою для дискусій, пропозицій, обміном думок. Не применшуючи дослідницького здобутку дисертації, можна виокремити певні аспекти, щодо яких автор дисертації має надати пояснення при захисті дисертації.

1. Вартим уточнення є тезис автора, що «українці відчують сервісність держави тільки тоді, коли процеси, час і гроші, які вони раніше витрачали на отримання адміністративної послуги, будуть спрощені та мінімізовані». Власне, незрозуміло: які показники або індикатори ефективності мають використовуватись для оцінки відповідних змін?

2. Цікавить думка автора чи виокремлює він за аналогією антикризового державного управління передкризове управління, управління в умовах кризи та управління процесами виходу з кризи як такі, що є різновидами антикризового публічного адміністрування в Україні.

3. Досить спірним виглядає поділ інструментів антикризового публічного адміністрування в Україні на інструменти превентивної та окремо реакційної діяльності, оскільки автор зазначає, що превентивно-реакційний підхід об'єктивує зменшення ймовірності виникнення кризових подій та належну підготовку до ефективної реакції у випадку потреби.

4. Визначаючи ґрунтовні та актуальні напрями підвищення результативності реалізації механізмів антикризового публічного адміністрування в Україні, варто було б сформулювати відповідний проект нормативних змін чинного адміністративного законодавства, що значно підвищило б практичну цінність дослідження. Такий підхід також сприяв би кращому сприйняттю рекомендацій з боку органів державної влади та експертного середовища.

Висловлені вище зауваження та рекомендації відображають авторське бачення опонентом певних положень дисертації. Вони не знижують вагоме наукове значення дисертації та позитивне враження від неї.

7. Загальний висновок

За своїм змістом дисертація на тему «Засади антикризового публічного адміністрування в Україні», відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам, встановленим у Порядку підготовки здобувачів вищої освіти (наукових установах),

затверженому постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 року № 261 (із змінами і доповненнями від 3 квітня 2019 року № 283), наказу МОН України від 12 січня 2017 року № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами від 12 липня 2019 року) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затверженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її автор – Рудяк Іван Сергійович – заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент –

професор кафедри публічного управління,

адміністрування та права

Національного університету «Полтавська політехніка

імені Юрія Кондратюка»,

доктор юридичних наук, професор

В.Ю. Оксінь

